

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună,
conținând însă un număr dublu de
pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 500 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechi 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 58
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 3 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adife. Telefon 630

Director, Fondator și Redactor responsabil: **VASILE M. DIMITRIU** Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Colaboratori:

Alexandrescu Traian
Fost Prim-președinte de Tribunal
Pro Decanul Baroului avocaților
din București

Anca Justin Leontin
Judecător Trib. Cluj

Bulgăraș-Popov Ad. Gr.
Avocat Contencios CFR Cluj

Ceaur Aslan Ernest
Consilier la Curtea de Apel Timișoara

Balașiu Paul
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Docan P. George
Președinte Tribunalul Buzeu

Dolj I. Ionescu
Președinte la Consiliul legislativ

Filipescu Constantin
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Filipescu Ricard
Judecător tribunalul Cluj

Hașleganu Emil
Profesor la Universitatea din Cluj

Kis Maurișiu
Profesor universitar pensionar

Lazar Aurel
Fost ministru. Avocat Oradea-Mare

Leon N. Gheorghe Dr.
Profesor la Universitatea din Cluj

Marta Alexandru
Prim președintele Curții de Apel
Timișoara

Mănescu Ion
Președinte la Curtea de Apel Cluj

Micșa Pompel
Prim președintele Curții de Apel Cluj

Munteanu Victor
Avocat din Sibiu

Negrea Camil
Profesor la Universitatea din Cluj

Onișor Victor
Profesor la Universitatea din Cluj

Pastia P. Vasile
Primprocuror la Tribunalul Brăila

Petrescu F. Vasile
Președinte de secție la Trib. Sighișoara

Popp Romulus
Prim președintele Curții de Apel
Brașov

Porușiu Petre
Profesor la Universitatea din Cluj

Praporgescu Stefan
Consilier la Curtea de Apel Oradea-Mare

Sfetcu Emilian
Judecător șef la ocolul Mercurea-
Sibului

Dem. Tigofanu
Magistrat

Tolciu Ioachim
Avocat din Cluj

Tănăsescu Teodor
Consilier la Curtea de Apel din Cluj

Ulvineanu Alexandru
Consilier la Curtea de Apel Cluj

Vioreanu P. Ioan
Judecător tribunalul Cluj

Xantopol Constantin
Fost magistrat. Avocat din Cluj

C O N T I N U T U L

1. Consiliul Legislativ (In al 6-lea an de funcționare)

2. Rezumate de Jurisprudențe

de *Al. N. Gane*

Primpreședintele Consiliul Legislativ

**Bana
Ardeleană și
Cassa de Economii
S. A. R.**

Cluj, Piața Unirii Nr. 32. (Casa proprie)

Fondată în anul
1894

Este cointerată cu: Banca Chrissoveloni, București și Banca Comercială Ungară din Pesta, Budapesta

Sucursale:
Arad, Brașov, Oradea, Sibiu,
Târgu-Mureș, Turda

CASA DE PĂSTRARE ȘI BANCA

**DE CREDIT DIN
CLUJ SOC. AN.
CLUJ, PIAȚA UNIRII**

Capitaluri
proprii Lei
77,000.000

**7
SUCURSALE:
IN DEJ, DICIOȘAN.**

Efectuază
avantajos
orișice afa-
ceri bancare

MARTIN, ALBA-IULIA ȘI TÂRGU-MUREȘ

**Banca Generală a Țării
Românești București,**

Băia,
Brașov, Cluj,
Constanța, Căloaia,
Galați, Giurgiu, Oradea
Mare, Ploești, Sfântul
Gheorghe, Târgul
Magurele

Societate Anonimă

Capital vărsat Lei 60,000.000 // Rezerve Lei 50,000.000
Adresa Telegrafică: „GENEROMANA”

„HARWOOD”

este ceasul care revoluționează lumea, care merge neîntrerupt și nu trebuie întors niciodată. Cel mai mic gest, cea mai imperceptibilă mișcare a mâinii, îl pune în funcțiune.

Nu stați în calea progresului și cereți marca:

„HARWOOD”

A SE ADRESA CĂSUȚA POȘTALĂ 1.7 CLUJ

**BANCA
CENTRALĂ**

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT
SOCIETATE ANONIMĂ IN CLUJ
Strada Regina Maria Nr. 1-3

Secția specială
pentru ciment - Secția de
Bancă și devize - Execută tot
felul de operațiuni bancare,
plăți pe toate piețele interne
și streine - Depunerile se
fructifică în condițiile cele
mai favorabile

Capital: Lei 50,000.000
Fonduri: Lei 20,000.000

Legături directe cu America!

**Banca
Chrissoveloni**

SOCIETATE ANONIMĂ ROMÂNĂ

Capital și rezerve:
LEI 350,000.000

SUCURSALA CLUJ
SEDIUL CENTRAL BUCUREȘTI

Sucursale: Constanța, New-York,
Crăila, Constanța, Galați, Sibiu. // Bănci
afiliate: Banca de Devize și Lombard,
București, Banca Ardeleană Casa de Eco-
nomie Cluj, Chrissoveloni & Co. Paris,
Chrissoveloni & Co. Viena

TELEFON:
379, 62, 427, 980

Industria Sarmei S. A. Cluj

**Fabrica:
Câmpia-Turdei**

Fabricăm: Sârmă laminată, Fier de beton, Scoabe,
Cue de tot felul, Sârmă arsă, arămită, Sârmă
de oțel, Arcuri de mobile, Sârmă
ghimpată, zincată, Agrafe.

Telefon: 4-40, 3-47 — Adresa telegrafică: „Ferrum” Cluj

Ardealul Juridic

Revistă de Drept și de Unificare Legislativă
Doctrină, Jurisprudență, Legislație comparată

Revista apare numai odată pe lună, conținând însă un număr dublu de pagini ca în anii precedenți

Abonamentul pentru Instituții și Autorități 700 Lei pe 1 an
Advocați 300 Lei pe 1 an
Magistrați 400 Lei pe 1 an
Un număr simplu 30 Lei
Un număr dublu 35 Lei
Un număr vechiu 40 Lei

Redacția: Str. Calea Victoriei No. 55
Telefon 590. Administrația: Str. Iuliu
Maniu 3 (Radio Reclame România S.A.)
unde se primesc abonamente și orice
cereri de adfje. Telefon 630

Consiliul Legislativ

(In al 6-lea an de funcționare*)

Consiliul Legislativ, întră astăzi în al 6-lea an al existenței sale.

El păsește cu toată încrederea pragul anului ce vine, convins că și-a dat cu prisosință contribuțiunea sa la întocmirea legilor și la lucrările de unificare a codurilor.

Unificarea codurilor judecătorești, iată preocuparea cea mare a Consiliului și grija noastră de toate zilele, căci ea va fi cheia de boltă a neamului nostru întregit.

E în adevăr cu neputință să mai dăinuiască încă multă vreme actuala stare de lucruri.

Dacă astăzi se tinde la o unificare peste granițele țarilor, precum sunt încercările de unificare a codurilor penale, a cambiei și cekului în materie comercială, a obligațiilor și contractelor din codul civil, cu atât mai mult trebuie să tindem noi, spre o unificare în granițele proprii noastre țări.

E o chestiune nu numai de interes obștesc, ci de închezare sufletească; abolirea cât mai repede a legilor străine care guvernează încă o mare parte din țară, după mai bine de 10 ani dela Unire, ca o amintire urâtă a unor vremuri pe veci apuse.

Demnitatea noastră de Români însă nu mai poate admite să vedem și astăzi unele tribunale fixându-și jurisprudența după deciziunile Curiei din Budapesta sau a Curței de Casație din Viena.

Consiliul Legislativ conștient de marea lui misiune și de necesitatea imperioasă ca aceste pietre a unui vechiu hotar, să fie cât mai repede ridicate, în frigurile activității ce o desfășoară în acest scop, nu odată a avut iluzia că a ajuns la capătul efortărilor sale.

Cine a luat parte la întrunirile noastre de început de an, și cine a aruncat ochii pe dările mele de seamă anterioare, a văzut, desigur, cu câtă încredere și mulțumire anunțam terminarea unora

*) Ca revistă de unificare legislativă publicăm interesantul discurs al dlui Al. Gane, Primpreședintele Cons. Legislativ cu ocazia deschiderii noului an de lucru 1931, relevând importanța crescândă a acestei prețioase instituții constituționale.

din principalele noastre coduri judecătorești.

Această tainică credință a putut să ne înșele, dar în schimb ea ne-a dat puterea și curajul necesar, căci acela care nu are credință în isbândă, e mai dinainte un învins.

Nu ne-am descurajat nici o clipă, ci încrezătorii în munca noastră, am mers tot înainte spre limanul ce l-am întrezărit adeseori, dar care asemenea unui frumos miraj se îndepărta veșnic cu cât citeam și reciteam opera noastră de unificare.

Și nu-i de mirare!

Numai cine a lucrat vreodată la cel mai neînsemnat proiect de lege, cine și-a chinuit mintea să prevadă toate ipotezele ce se pot ridica ca atâtea obstacole în cale, să rezolve toate controversele, să evite mai ales contradicțiile ce se strecoară ca un dușman, pe nesimțite, între texte ce păreau definitiv puse la punct, numai acela poate să-și dea seama de munca enormă ce o reclamă prepararea unificării codurilor judecătorești.

Acela nu ne va acuza desigur că cele cinci coduri nu au eșit încă din lucrările Consiliului Legislativ.

Era și o răspundere prea mare care angaja reputațiunea unei instituțiuni încă prea tinere ca să poată trăi pe urmele unui trecut ce nu-l are:

Astăzi însă, Domnilor, fără de grija de a mă desminți singur la anul, sunt prea fericit să pot anunța că în ce privește lucrările de unificare, Consiliul Legislativ a făcut un pas hotărâtor înainte.

Astfel, Secțiunea II-a căreia îi cade în sarcină unificarea codurilor de drept privat, a elaborat și tipărit *Ante-proiectul codului comercial*.

Lucrarea aceasta se prezintă încă cu toată modestia unui ante-proiect, care așteaptă să înfrunte discuția publică, să primească criticile juristilor și a organizațiilor profesionale, pe care le vom supune unei cercetări riguroase pentru ca să-i dăm apoi forma definitivă a unui proiect de cod care să poată fi înaintat Corpurilor legiuitoare.

Am arătat încă din anul trecut, în trăsături generale, principiile călăuzitoare pe care le-am urmat în alcătuirea lucrării noastre ca să nu mă mai repet astăzi.

De altfel, anteproiectul acestui cod, grație concursului ce ne-a fost dat de Ministerul de

Justiție, a eșt de sub tipar și se găsește astăzi în mâinile tuturor.

El face chiar în aceste momente, obiectul unor conferințe la Facultatea de drept din Paris, pe care le ține colaboratorul nostru dl Iosef Cohen.

II. *Codul civil*, piatra unghiulară pe care se va așeza tot edificiul nostru legislativ, încă primele două cărți privitoare la *persoane* și la *dreptul familiei*, sunt terminate și complectate prin reglementarea *regimurilor matrimoniale*, care se găsesc în strânsă legătură cu materia căsătoriei, și prin alcătuirea *titlului preliminar*.

Fără de îndoială că un cod civil face un tot organic. De aici, necesitatea în o bună tehnică legislativă ca un asemenea cod să nu fie fragmentat și diferitele sale părți să nu fie puse în vigoare fiecare în parte, pe măsură ce sunt elaborate.

Cu toate acestea, dată fiind nevoia ce am arătat a unei accelerări a unificării legislative și ținând seamă de eventualitatea unei dorinți a legiuitorului, de a pune în vigoare primele două cărți care, împreună, ar putea alcătui *un cod al persoanelor și familiei*, comisiunea secțiunii a II-a a Consiliul Legislativ, fără de a aștepta sfârșirea pe deantregul a lucrărilor de unificare, a elaborat un amănunțit anteproiect pentru punerea de îndată în aplicare a acestor părți din codul civil.

Anteproiectul de cod civil astfel întocmit, va vedea și el în foarte scurt timp lumina tiparului.

III. În fine, ante-proiectul codului de procedură civilă propriu zisă, până la materia executărilor, preparat în plenul secțiunii a II-a, pus în urmă la punct și cordonat într'o comisiune mai restrânsă va fi în curând terminat.

Intocmirea acestui cod a fost poate mai delicată de cât chiar a celorlalte legiuri, fiindcă fără de o procedură temeinic organizată, cea mai bună lege și-ar pierde toată eficacitatea, procedura singură fiind menită să dea viață legii.

În procedură, fiecare text e ca veriga unui întreg lanț în care toate textele se înșiră și se leagă.

Principiile de drept trebuie să meargă mână în mână cu practica judecătorească.

Un bun cod de procedură nu se face numai între cei patru pereți a unei biblioteci, ci mai ales în pretoriul tribunalelor, unde ne dăm mai bine seama de toate piedicele ce trebuiesc înlăturate ca să ajungem la o dreaptă judecată.

Aici mai ales trebuie să ținem seamă de specificul omenesc, de lipsa de cultură și nepriceperea impricinatului, de conștiința avocatului și a judecătorului în îndeplinirea marelor misiuni.

Consiliul Legislativ, în alcătuirea acestui anteproiect, a avut în vedere toți acești factori esențiali.

El a urmărit de aproape procedura vechiului Regat, cu recenta lege de accelerare, procedura ungară din Ardeal, și, în special, procedura superioară din Bucovina, fără de a omite, bine înțeles, și toate sistemele procedurale din alte țări, cu care mai ales trăim în strânse legături de interese.

Din toate, Consiliul a stors principiile și soluțiile ce i s'au mai potrivit pentru a face un singur cod unificat atât în materie civilă cât și comercială, pentru toate instanțele judecătorești, fie ele judecătoria, tribunale sau Curte de Casație, căutând să ușurăm judecata, să o desbrăcăm de formele învechite și greoaie, să o facem mai accelerată, mai echitabilă și mai puțin costisitoare.

Am căutat mai ales ca lupta ce se duce înaintea instanței, să fie o luptă pe față, nu o luptă de pândă cu arme și mijloace necunoscute adversarului.

De aceea am obligat pe reclamant să arate în cerere, încă dela început, armele lui de atac, toate probele ce invoacă, toate actele de care înțelege să se servească, sub sancțiunea de a nu mai fi ținute în seamă decât în cazuri cu totul excepționale.

Părătul, la rândul său, să se apere leal, să arate în întâmpinare toate mijloacele sale de apărare, și, la trebuință, mijlocul de atac cu care răspunde.

Astfel, judecătorul va putea cunoaște de mai înainte procesul ce are să judece în toate amănuntele, iar părțile nu mai pot avea nici o surprindere.

Impricinații nu-și vor mai rezerva, de acum înainte, argumentele cele mai tari, probele cele mai convingătoare, pentru a le arunca la sfârșit, ca un foc bengal cu care să zăpăcească pe adversar și să orbească dreapta judecată.

Judecata încetează dar, de a mai fi o surprindere, o tactică de strateg în mâinile celui mai dibaciu, deși poate mai slab înarmat.

Am ținut mai ales ca Justiția să fie la îndemâna tuturor și pentru aceea am întins competența primelor instanțe, căutând să fim cât se poate de economi și cu timpul și cu banul impricinatului.

Cu taxele enorme de judecată, amânările încă prea numeroase, impricinații au ajuns să prefere o împăcare strâmbă unei judecăți drepte.

Se tinde astăzi tot mai mult spre judecata sumară a arbitrilor cari impart dreptatea mai mult cu bunul simț decât cu legea.

Un proiect de lege trecut chiar anul acesta prin Consiliul Legislativ și care se găsește depus pe biroul Camerei deputaților, tinde la organizarea unor instanțe permanente arbitrale, pe lângă Camera de comerț și industrie, pentru judecata tuturor afacerilor comerciale. Judecată făcută de semeni, după cugetul și chibzuința lor, cu termene scurte, fără de procedura noastră așa de complicată și fără de cheltuielile pe care impricinații nu le mai pot suferi.

Părerea lui Voltaire despre judecată, e astăzi poate mai adevărată decât ori când, căci de cele mai multe ori și acel care câștigă ca și acel care pierde procesul, sunt în aceeași situațiune: nu mai au nici unul nici celălalt nimic.

De aceea, am căutat să reducem pe cât am putut, cheltuielile, dispunând ca citațiunile și co-

municările de acte să se facă din oficiu prin simplă scrisoare recomandată, fără de plata nici unei taxe speciale.

Reducem astfel în mare parte și organizația așa de costisitoare și totuși imperfectă a corpului de portărei, pe care l-am menținut numai când însăși părțile voesc să recurgă la aceste servicii, dar atunci încă cheltuelile sunt în sarcina celui ce le face.

Partea prezentă la o înfățișare în persoană sau prin procurator, este socotită prezentă la toate celelalte înfățișări. În grija ei rămâne de acuma să se intereseze de termenele ulterioare ale procesului său.

Socotind apoi că procesul nu-i numai un conflict de ordin privat, că societatea însăși e interesată ca el să se rezolve cât mai repede și cât mai bine, am scurtat termenele și am căutat să dăm o inițiativă proprie, atât președintelui instanței, pentru ca să poată lua anumite măsuri menite să evite trăgăniurile inutile, cât și însăși instanței în cursul judecății pentru cercetarea conflictului.

Dar mă opresc aci, fără de a intra în nici una din amănunțimile anteproiectului nostru, căci simt că ași depăși cu mult cadrul unei simple dări de seamă de sfârșit de an și v'ași răpi și Dvs. desigur, un timp prea prețios.

Cu toții știm cât de grea este alcătuirea unui cod unificat care să poată mulțumi deopotrivă pe toată lumea.

Greutatea nu-i numai, după cum am mai arătat-o, de ordin tehnic juridic, fiindcă trebuiesc cercetate deosebitele noastre legiuri înainte de a încerca să facem din toate un singur bloc.

Greutatea mai are și un substrat subiectiv.

Deși fii ai aceluiași neam, vitregia soartei ne-a despărțit de secole, trăind răsleți pe meleagurile unde ne-a așezat destinul.

Un război fericit a reunit astăzi într'un singur mănunchiu cele patru părți ale țării românești.

Dacă însăși chipul omului ia înfățișarea mediului ambiant în care trăește, cu atât mai mult caracterul și felul său de a fi se imbibă de atmosfera acelui mediu.

A fost desigur o adevărată minune că am putut primi, noi din vechiul Regat la 1865, așa deodată, o întreagă legiuire străină țării și obiceiurilor noastre și am putut totuși să o asimilăm atât de repede.

În general însă procesul de adaptare la noile condițiuni de trai nu se face decât încetul cu încetul.

Crescuți cum am fost, sub influențe și legi deosebite, ele astăzi fac parte din însăși viața noastră.

Întrebați pe frații ardeleni, bucovineni sau basarabeni, întrebați-ne pe noi cei din vechiul Regat și vă asigur că fiecare va găsi că legea sub care a trăit, pe care o cunoaște și o practică de când a eșit de pe băncile școlii, legea lui e cea mai bună.

Nimeni nu cedează, sau în orice caz, după multe ezitări și cu foarte mari indoeli. Dovada cea

mai evidentă o avem zilnic în această incintă chiar, între bunii și învățații noștri colegi, crescuți și adaptați însă la legi deosebite.

Numai timpul care netezește toate asperitățile, până și vârfurile de stânci, va face desigur ceea ce noi astăzi nu încercăm decât cu oareșicare timiditate.

Am căutat astfel să ne strecurăm prin toate aceste greutateți, ca picătura de apă și, precum am spus, nu avem iluzia să credem că opera noastră de unificare va fi primită fără discuțiuni.

În orice caz și acest anteproiect de procedură în care am pus la contribuțiune toate deosebitele noastre legiuri, spicuind din ele ceea ce ni s'a părut mai practic și mai potrivit scopului ce urmăream, reprezintă — va putem încredința — un pas înainte pentru asigurarea unei cât mai serioase și mai grabnice judecăți.

În curând vi-l vom înainta, Domnule ministru, sub formă de anteproiect, spre a fi dat tiparului, ca să poată astfel primi botezul focului, critica juristilor, care ne vor semnală, desigur, lipsurile și nepotrivirile ce o asemenea operă poate încă avea.

Lucrările de unificare ale dreptului nostru public, care cad în competența secțiunii I-a, sunt și ele pe calea cea bună.

I. — *Proiectul codului penal* este terminat și depus în Parlament încă din anul trecut. El ne-a fost numai restituit pentru a fi pus de acord cu principiile noului proiect de procedură penală.

II. — *Proiectul codului de procedură penală* pregătit din anul trecut, urmează să treacă fără de întârziere în deliberarea complectului secțiunii. Dacă această formalitate neapărată nu s'a putut încă face, se datorește mai ales aglomerării neobișnuite a lucrărilor în legătură cu activitatea Parlamentului, care a absorbit tot timpul disponibil al acestei secțiuni, cu atât mai mult că o asemenea lucrare de unificare cere o continuitate de activitate și de preocupare.

Totuși pentru a face un pas înainte, anteproiectul de procedură a fost din nou revizuit și complectat în comisiunea restrânsă ce l-a elaborat, urmând ca negreșit în primele luni ale acestui an, complectul secțiunii să-i dea forma definitivă.

Cu prilejul întocmirii acestui anteproiect, s'a făcut și istoricul acestei proceduri la noi, în lucrarea intitulată „Contribuții la istoria justiției penale în Principatele Române” a d-lor consilieri I. C. Filitti și referent titular Suchianu, care ne-au dat și istoria vechiului nostru drept penal.

Cu aceste două mari lucrări, secțiunea I-a își încheie activitatea sa cu privire la opera de unificare a codurilor cu caracter public.

Tot în această direcțiune, secțiunea I-a, în comisiunea pusă sub președinția d-lui consilier G. Nedelcu, a întocmit un proiect de lege pentru înființarea *Cazierului judiciar*, proiect care a fost înglobat în anteproiectul codului de procedură penală.

Din toate codurile judecătorești, acela care va trebui să aibă precădere în unificarea legislativă, este fără de îndoială *codul penal* căci aici e interesată însăși ordinea publică la stabilirea înfracțiunilor și la pedepsirea infractorilor, înfracțiuni și pedepse care nu pot diferi după cum trecem dintr'un colț de țară în altul.

Nu mai este în adevăr cu puțință, să mai avem în țara noastră, deosebiri de pedepse ca acestea:

Furtul cu efracție în vechiul Regat, să fie pedepsit cu maximum 5 ani închisoare corecțională (art. 310) pe când în Ardeal să se pedepsească cu 10 ani muncă silnică (art. 340 modificat).

Furtul simplu la noi să se pedepsească cu 2 ani închisoare maximum, iar în Ardeal să poată fi pedepsit în anumite cazuri cu 10 ani muncă silnică (art. 340 modificat)!

Lovirile și rănirile care au cauzat o vătămare însemnată sănătății, la noi să se pedepsească cu maximum 2 ani închisoare corecțională (art. 239), iar în Ardeal să fie pedepsite ca o crimă, cu recluderea până la 3 ani și eventual chiar la 5 ani (art. 302).

Omorul săvârșit în caz de adulter de unul din soți asupra celuilalt soț sau complicelui său, în caz de flagrant delict în casa conjugală, în vechiul Regat să fie scuzabil și pedeapsa redusă la maximum 2 ani închisoare (art. 254) pe când în Ardeal să fie de 10 ani muncă silnică (art. 281).

Plăsmuirile de înscrisuri private în vechiul Regat, să se pedepsească cu 2 ani închisoare corecțională, iar în Ardeal cu 5 ani muncă silnică (art. 403)!

Dar mai mult încă, iată alte exemple și mai edificatoare în care vom vedea aceleași fapte nepedepsite în vechiul Regat pe când în Ardeal sunt pedepsite unele chiar cu pedepse criminale.

Mituitorul, după codul nostru penal nu se pedepsește pe când în Ardeal este pedepsit până la 5 ani închisoare (art. 470)!

Tainicile luări la noi nu sunt considerate ca înfracțiuni penale și deci nu sunt pedepsite, iar dincolo în Ardeal, se urmăresc la plângerea părții vătămate, și se pedepsesc ca adevărate furturi cu 10 ani muncă silnică (art. 340 modificat)!

Așa, că dacă întâmplător s'ar săvârși în o familie din vechiul Regat o tainică luare în Brașov, în timpul când își petrece acolo vacanța de vară, autorul tainicei luări va putea lua 10 ani de muncă silnică, pe când dacă fapta s'ar fi săvârșit în apropiere, la Predeal de exemplu, el nu riscă nici o penalitate.

Asemenea deosebiri și severitate în calificarea înfracțiunilor și în penalitate, în granițele aceleiași țări, sunt neadmisibile; sentimentul cel mai elementar de dreptate și egalitate înaintea justiției cere neapărat încetarea unor regimuri de leguire penale așa de diferite și a căror existență nu se mai poate prin nimic justifica astăzi.

Proiectului de cod penal terminat de secțiunea I-a a Consiliului Legislativ încă din anul trecut, i

se va cuveni cu siguranță pasul în viitoarea noastră unificare legislativă.

Înainte de a trece mai departe, țin, Domnilor, să semnalez aici activitatea ce o desfășoară și elementele mai tinere ale Consiliului în toate lucrările noastre de unificare.

Eșiți de curând din Universitate, cu puterea de muncă proprie vârstei, ei ne aduc cu avântul și pasiunea tinereții, documentarea necesară operei ce facem.

Iar noi cei mai bătrâni, să-mi fie permisă această expresiune cam supărătoare, cernem prin sита experienței unei întregi vieți trăite, cu cunoștințele și o judecată mai puțin impresionabilă și mai liniștită, ca să alegem bobul cel bun, cecace ne pare mai potrivit nevoilor de azi, mai conforme gradului de dezvoltare și de cultură a poporului nostru.

Ne complectăm astfel unii prin alții, formând un tot nedespărțit, fără de pretențiuni, pentru a face o operă care, fără îndoială, este a noastră deopotrivă.

*
*
*

În ce privește avizele pe care Consiliul Legislativ trebuie să le dea asupra tuturor proiectelor de legi înainte de a fi supuse Parlamentului, cum și asupra regulamentelor generale, și anul acesta pot zice că a fost un an de belșug.

În adevăr, în cursul acestui an au intrat la Consiliu un total de 339 proiecte de legi și regulamente care s'au repartizat după competența secțiunilor, astfel:

La secțiunea I-a: 212 proiecte cu 70 mai multe decât în anul trecut. Din acestea, 186 sunt proiecte de legi, iar 26 de regulamente, și au eșit 187 avize, restul de 25 proiecte aflându-se încă în studiu.

La secțiunea II au intrat 27 proiecte de legi și regulamente față de 11 proiecte de anul trecut.

La secțiunea III-a, 100 proiecte din care 23 sunt proiecte de regulament.

Citez numai câteva din cele mai importante asupra cărora secțiunile respective au fost chemate să se pronunțe:

La secțiunea I-a, de sub președenția d-lui Ionescu-Dolj:

1. Proiectul de lege pentru organizarea armatei;
2. Proiectul pentru recrutarea armatei;
3. Proiectul de apărarea creditului public;
4. Proiectul de pensionare al funcționarilor publici;
5. Proiectul de modificare a legii spionajului;
6. Proiectul de organizare a Ministerului Instrucției publice;
7. Proiectul de organizare a Dobrogei nouă;
8. Proiectul de organizare și unificare a legii corpului de avocați;
9. Proiectul legii sanitare și de ocrotire;
10. Proiectul legii de colonizare;
11. Proiectul de organizare a Ministerului de Finanțe;

12. Proiectul legii recensământului general al populației;

13. Proiectul statutului jandarmeriei rurale;

14. Proiectul legii asupra cumulului în funcțiunile publice.

La secțiunea II-a, de sub președinția d-lui St. Laday:

1. Proiectul privitor la convențiunea pentru unificarea unor reguli referitoare la transportul aerian internațional;

2. Proiectul pentru surprimarea concurenței neleale și a comerțului ilicit, alcătuit în cea mai mare parte de Consiliu;

3. Proiectul pentru organizarea pe baze comerciale a Teatrelor și Operelor române;

4. Proiectul privitor la Regia monopolurilor de gaz metan;

5. Proiectul de organizarea farmaciilor;

6. Proiectul de organizarea oficiului de supraveghere a întreprinderilor de asigurare, în care proiect s'a introdus și contractul de asigurare alcătuit de Consiliu;

7. Proiectul pentru modificarea concordatului preventiv;

8. Proiectul pentru înființarea și organizarea de camere arbitrale pe lângă Camerele de Comerț și Industrie;

9. Proiectul referitor la executarea silită în materie imobiliară;

10. Proiectul codului întocmit de comisiunea franco-italiană asupra obligațiilor și contractelor;

11. Proiectul de lege contra cametei.

Iar la secțiunea III-a de sub președinția d-lui G. Slătineanu:

1. Proiectul de lege relativ la administrarea pădurilor;

2. Proiectul pentru monopolul stupefiantelor;

3. Proiectul pentru înființarea Casei Autonome a construcțiilor;

4. Proiectul relativ la noua organizare și funcționare a impozitelor vamale;

5. Proiectul pentru înființarea Institutului de credit ipotecar tranzitoriu;

6. Proiectul pentru crearea Institutului național de export;

7. Proiectul relativ la înființarea de silozuri publice de cereale;

8. Proiectul pentru modificarea unor articole din legea Casei Rurale;

9. Proiectul pentru organizarea Caselor de Economie;

10. Proiectul pentru producerea și desfacerea spirtoaselor;

11. Proiectul pentru organizarea Camerilor de agricultură;

12. Proiectul de lege al energiei;

13. Proiectul pentru organizarea corpului de contabili;

14. Proiectul pentru înființarea unei organizații centrale în vederea încurajării și sistematizării exportului de cereale, etc., etc.

Din cauza aglomerării acestor lucrări și biroul nostru de publicațiuni, de sub conducerea d-lui referent titular Eug. Denise, a fost nevoit să tipărească de data aceasta în trei mari volume, legile și regulamentele promulgate în 1929.

* * *

Avizele Consiliului sunt fără de îndoială, misiunea lui principală, și precum am mai spus și altă dată, însăși rațiunea lui de a fi.

Era, în adevăr, viu simțită nevoia unei pregătiri, serioase a proiectelor de legi înainte de a trece în desbaterile Parlamentului.

Ne găseam cu deosebire în ultimul timp, într'un adevărat haos legislativ, un labirint în care ne rătăceam cu toții în mulțimea legilor ce se modificau neîncetat și se contraziceau dela o administrațiune la alta.

De câte ori judecătorii însăși nu au stat nedumeriți nu numai între două legi care se contraziceau, dar între două texte ale aceleși legi, care nu se potriveau dacă... nu li s'a întâmplat chiar să aplice texte care erau abrogate!

Asemenea greșeli sunt adesea foarte grave, fiindcă pot da loc la procese, la șicane și la nedreptate.

De aceea, la înființarea Consiliului Legislativ, defunctul ministru de justiție, G. Mărzescu, cu drept cuvânt a putut face în Parlament constatarea că *nimeni astăzi nu contestă legitimitatea Consiliului Legislativ.*

Importanța netăgăduită a acestui Consiliu a fost deopotrivă apreciată și de toți eminentii juriști și profesori ai Facultății de drept din Paris ca d-nii H. Capitan și Ripert, de actualul Președinte la Curtea de Casație din Franța, d-l Matter, de secretarul general al Uniunii interparlamentare d-l Lange, de toți câți ne-au făcut cinstea unei vizități, fiindcă toți au recunoscut că pretutindeni se suferă de acelaș rău; legi în genere insuficient studiate.

Rostul Consiliului Legislativ apare astfel bine definit. El îndeplinește rolul unei călăuze cu răspunderea și experiența necesară ca să poată conduce pe legiuitor pe cărările adesea înguste, nesigure și primejdioase, care duc la alcătuirea unei legi.

El îi netezește drumul, el îi indică punctele și cotiturile periculoase pentru ca să evite accidentul, atingerea unui principiu constituțional care ar putea să-i fie fatal.

El, însăfârșit, prin lucrările de coordonare și de punere în armonie a tuturor legilor existente, e menit să creeze o unitate legislativă și o limbă juridică proprie, concisă și lămurită.

De aceea, Domnilor, străduința noastră principală trebuie să o îndreptăm toată spre acest sfârșit. Să nu iasă din Consiliu nici un proiect de lege care să nu fie studiat sub toate fețele sale, astfel ca avizul nostru, să fie întotdeauna bine motivat, dacă voim ca el să inspire încredere și Consiliul să justifice rațiunea lui de a exista.

Timpul scurt de studii ce ni-l acordă legea să căutăm să-l respectăm de câte ori vom simți nevoia, ca o condițiune de respectul, ce noi înșine datorim instituțiunei noastre.

E adevărat, trăim în secolul vitezei, dar Consiliul Legislativ nu are pretențiunea să dețină nici un record.

Pentru aceea, e de datoria mea să fac și aici un cald și stăruitor apel Onor. Guvern și să-i cer ca toate proiectele de legi să ne fie întotdeauna înaintea din vreme.

Suntem cu toții și deopotrivă interesați ca legile să fie cât mai bine și mai serios studiate pentru ca să se poată evita astfel greșelile și modificările care vin prea des îndată după promulgarea lor.

Evident că în aceste cazuri vina toată nu cade asupra noastră; dar ori și cât, când legea are nedumeriri și lipsuri, publicul, marele public interesat, magistrații și avocații la bara justiției se pot întreba: dar Consiliul Legislativ, ce face Consiliul?

Dacă avizele noastre nu obligă, cel puțin părerile Consiliului să fie lămurit așternute în aviz, și atunci cu conștiința împăcată, vom putea răspunde tuturor: Consiliul și-a făcut datoria.

În anul care a trecut, Consiliul Legislativ a încercat o grea și foarte dureroasă pierdere cu moartea lui Grigore Procopiu, președintele Secțiunei a II-a.

Prin bogatele sale cunoștințe juridice, prin cultura sa generală, prin darurile cu care îl înzestrăse D-zeu, Grigore Procopiu dădea o deosebită vază instituțiunei noastre.

Între noi, prieten nepretuit, în munca ce o făceam zilnic laolaltă, sfatul său înțelept și măsurat era ca un ochiu de lumină care ne arată calea cea adevărată.

Grigore Procopiu a contribuit în bună parte la opera de unificare a codului civil și a codului de procedură civilă.

Foștii săi colegi îi vor păstra întotdeauna vie amintirea sa.

Sfârșesc, Domnilor, această scurtă dare de seamă, prin a vă asigura că la Consiliul Legislativ vom urma și anul care vine linia de conduită ce și-a croit-o dela început, lucrând cu toată răvna ce o are cu toată obiectivitatea ce o pune în lucrări și cu toată independența de convingere în îndeplinirea misiunei sale.

Înainte însă de a încheia, țin să mulțumesc tuturor colaboratorilor noștri, membri ai Consiliului sau consilieri temporari, pentru activitatea ce au desfășurat-o aici în tot cursul anului trecut, prin aportul însemnat de cunoștințe și de experiență pe care ni le-au adus cu prisosință.

Cu aceiași vie recunoștință, mulțumesc și tuturor aceluia care poartă grija acestei instituțiuni. Onor. Guvern și, în special, fostul Ministru de Justiție, d-l Grigore Iunian, cum și actualului ministru de Justiție, d-l Voicu Nițescu, pentru soliditatea ce ne-au arătat-o în toate ocaziunile.

Deschizând noul an de activitate, urez din toată inima ca el să fie un an de belșug și de liniște pentru scumpa noastră țară, și un an de muncă spornică pentru Consiliul nostru Legislativ.

AL. N. GANE,

Primpreședintele Consiliul Legislativ.

REZUMATE DE JURISPRUDENȚE

Stabilite de instanțele judecătorești din Ardeal și Curtea de Casație

Competința ratione personae și ratione materiae.

Art. 31, 180 și 50 procedura ardeleană

In fapt: Pârâtul a ridicat în fața primei instanțe excepția dilatorie de necompetință pe baza art. 31 și 32 din pr. civilă ardeleană, că întrucât acțiunea n'a fost intentată în termen de doi ani dela data înregistrării ultimului fapt comercial și până la data înterrării acțiunii, judecătoria urbană Oradea nu mai era competentă cu judecarea acestui proces, pentru motivul că pârâtul locuște în circumscripția judecătoriei Hida și că numai această judecatorie este competentă cu judecarea procesului.

Judecătoria urbană Oradea a constatat că această excepție de necompetință este de competența exclusivă a instanței și trebuie observată din oficiu în orice stadiu al procesului.

In drept: Constatarea primei instanțe este eronată, căci competența ratione personae vel loci este relativă și instanța nu trebuie să observe din oficiu, în orice stadiu al procesului.

Excepția dilatorie de necompetință ridicată de pârât în fața primei instanțe pe baza art. 31, 32 pr. civilă, este o excepție ratione personae vel loci și întrucât n'a fost ridicată în limine litis, ci după intrarea în fond, judecătoria nu era ținută să o observe din oficiu, căci nu era de competența exclusivă a instanței.

Pârâtul a achiesat la judecarea procesului, căci n'a ridicat incidentul în limine litis, adică înainte de intrarea în fond.

Așa fiind, prima instanță a violat art. 180 p. 3 pr. civilă ard., întrucât a observat din oficiu, după intrarea în fond, o excepție ratione personae vel loci, care trebuia ridicată în limine litis, înainte de intrarea în fondul procesului.

(Trib. Bihor. S. III sent. nr. 3748 din 1 Oct. 1930).

Testament privat verbal. Condițiuni. Testatorul să aibă conștiința cerută de lege pentru a face testament. Cum trebuie făcută declarația testatorului că voiește a testa?

I. Chestiunea de a se ști dacă în momentul testării, testatorul era beat sau treaz, era inconștient sau în deplinătatea facultăților mintale, era capabil sau incapabil de a face testamentul, este o chestiune de apreciere a circumstanțelor în cari s'a făcut testamentul, așa cum rezultă din depozițiile martorilor testamentari.

II. Conform art. 15 din legea testamentară, pentru valabilitatea unui testament privat verbal, testatorul trebuie să declare înaintea martorilor într'un mod priceput și cu voce tare, că voește să considere declarațiunea făcută ca testament.

Legea însă nu prevede nicăeri, și deci cerințele de mai sus nu se pot interpreta strict în sensul că testatorul să întrebuițeze din cuvânt în cuvânt expresiunea: „că voește să considere declarațiunea făcută ca testament verbal“, ci în sensul că se pot întrebuița și alte expresiuni, în altă formă, esențial fiind numai că declarația voită să se poată deduce fără îndoială că testatorul a voit să facă testament verbal.

D e l i b e r â n d :

Asupra recursului făcut de Dumitru Dobai și Alexandru Arbudan, minor, prin tutorii lor Dumitru Dobai și Ana Ciordaș în contra deciziei civile a Curții de Apel Oradea Nr. 110-929 dată în proces cu Ileana Szugyo soția lui Aron Vașadi născută Catîța Abrudan și soția lui Ion B. Abrudan născ. Oana Lipai;

Având în vedere deciziunea atacată cu recurs din care rezultă că Dumitru Dobai și Alexandru Abrudan, minor, prin tutorii lor Dumitru Dobai și Ana Ciordaș au chemat în judecată pe Ileana Szugyo soția lui Aron Vașadi născută Catîța Abrudan și soția lui Ion B. Abrudan născută Oana Lipai, pentru anulare atestamentului defunctului Petru Abrudan, dela 18 Iunie 1923, susținând că în momentul testării defunctul era inconștient, fiind beat și sub efectul imediat al împușcării sale în abdomen și că deatfel testamentul său nu întrunește condițiunile de formă prevăzute de lege, deoarece numitul nu a declarat că voește să facă testament verbal;

Că Tribunalul Bihor, Secția IV-a, prin sentința civilă Nr. 161-928, a respins acțiunea, iar în urma apelului reclamantilor, Curtea de Apel Oradea, S. II-a, prin deciziunea atacată No. 110-929, a confirmat sentința primei instanțe.

Că pentru a hotărî astfel instanța de apel, analizând din nou depozițiile martorilor testamentari, constată în fapt, în concordanță cu stabilirea primei instanțe, că în momentul testării defunctul Petru Abrudan, nu mai era beat și deși împușcat, avea claritatea mintală naturală, știind ce vrea și ce face; și că deși nu a spus că face testament verbal, ci a început a dispune prin cuvintele: „văd că trebuie să mor.“ Așa vreau să testez: deci las lui...“ testatorul prin faptul că imediat după cuvintele: „vreau să testez“ a și început dispoziția ultimei voinți: „deci las lui...“ prin aceasta a înțeles să facă testament verbal, întărind această voință a sa prin cuvintele: „Nu pot să mai repet... ce-am spus, am spus!“ adică dispozițiunea sa de ultimă voință să fie valabilă în forma verbală, în care a fost exprimată.

Având în vedere că în contra deciziei instanței de apel reclamantii au făcut recurs în casare, în care invocă motivele următoare:

1). Violarea articolului 270 procedura civilă;

2). Violarea art. 6, 15, 18, 19 din leg. XVI:1876

Asupra motivului I de casare: violarea art. 270 pr. civ., în desvoltarea căruia recurenții susțin că defunctul Petru Abrudan nu era capabil să facă testament, deoarece psihologiceste este imposibil ca cineva, care bea toată ziua și primește în abdomen o împușcătură, să aibă conștiința de a face testament; ori dacă s'ar fi luat în considerare aceste împrejurări și s'ar fi apreciat minuțios, conform art. 270 pr. civ., probele administrate în cauză, nu s'ar fi putut stabili în fapt, că numitul avea conștiința cerută de lege pentru a face testament.

Considerând că chestiunea de a se ști dacă în momentul testării testatorul era beat sau treaz, era inconștient sau în deplinătatea facultăților mintale, era capabil sau incapabil de a face testament, este o chestie de apreciere a circumstanțelor în cari s'a făcut testamentul, așa cum rezultă din depozițiile martorilor testamentari.

Considerând că, conform art. 270 pr. civ., instanța judecă veritatea sau neveritatea afirmațiilor de fapt, apreciind liber întregul conținut al desbaterii și probațiunii și arătând amănunțit în sentință motivele cari au determinat convingerea instanței.

Considerând că în speță se constată din deciziunea atacată că instanța de apel a luat în considerare toate momentele decisive în cauză și a apreciat minuțios întregul rezultat al desbaterii și probațiunii, arătând cu suficientă în considerarele hotărârii sale motivele cari au determinat convingerea ei că Petru Abrudan în momentul testării nu mai era beat și deși împușcat în abdomen, avea conștiința nealterată, știind ce vrea și ce face;

Că așa fiind nu se poate susține că instanța de apel ar fi violat vre-o dispozițiune legală în vigoare în această privință când a dedus că în momentul testării testatorul era cu conștiința întreagă și putea dispune prin testament și în consecință motivul I invocat în speță urmează a se înlătura ca neîntemeiat;

Asupra motivului II de casare: violarea art. 6, 15, 18 și 19 din legea XVI:1876, în desvoltarea căruia recuranții susțin că testatorul nu a făcut declarație așa cum cere art. 15 din legea XVI:1876 că voește să facă testament verbal și deci declarația sa: „ce-am spus, am spus“ nu putea fi considerată ca o declarație de a face testament verbal decât numai cu violarea dispozițiilor din legea testamentară;

Considerând că într'adevăr, conform art. 15 din legea testamentară, pentru valabilitatea unui testament privat verbal, testatorul trebuie să declare înaintea martorilor într'un mod priceput și cu voce tare că voește să considere declarațiunea făcută ca testament verbal;

Considerând însă că legea nicăeri nu cere și deci aceste dispozițiuni nu se pot interpreta strict în sensul că testatorul să întrebuițeze din cuvânt în cuvânt expresiunea „că voește să considere de-

clarificațiunea făcută ca testament verbal", ci în sensul că se pot întrebuința și alte expresiuni, în altă formă, esențial fiind numai ca declarația voinții să se exprime astfel încât din ea să se poată deduce fără îndoială că testatorul a voit să facă testament verbal.

Că așa fiind și întrucât în speță este necontestat că la facerea testamentului în cauză nici nu a fost vorba de testament scris, iar în baza depozițiilor martorilor testamentari, s'a stabilit în fapt că testatorul a început dispozițiunea sa de ultimă voință zicând: „văd că trebuie să mor; așa vreau să testez: deci las lui...” și a încheiat-o cu cuvintele: „nu pot să mai repet... ce-am spus am spus”, în asemenea condițiuni instanța de apel, apreciind liber întregul rezultat al desbaterii și probațiunii, putea să ajungă la concluzia că testatorul a înțeles să facă testament verbal, fără ca prin aceasta să violeze vre-o dispozițiune din legea testamentară în vigoare și astfel fiind nici motivul II nu este întemeiat.

Că prin urmare nici unul din motivele invocate în speță nu sunt întemeiate și în consecință recursul de față urmează a se respinge.

(Cas. I, Dec. Nr. 1630-930).

Circumstanțe atenuante. Aplicarea de către instanța de fond a art. 92 c. penal. Dacă mai poate fi cerută de părți în recurs reducerea pedepsei.

Potrivit dispozițiilor art. 33 n. pr. p., când instanțele de fond au făcut aplicația art. 92 codul penal în favoarea acuzatului, părțile nu mai pot cere prin recursul lor, o mai largă aplicare a acestui text; această mai largă aplicațiune putând-o face Înalta Curte numai din oficiu.

(Cas. II, Dec. Nr. 653 din 1930).

Faliment. Recurs. Termen. Care este și de când curge. Aplicațiune.

În conformitate cu art. 33 din legea Înalte Curți, termenul de recurs în materie civilă și comercială este de 30 zile dela comunicarea hotărârei ce se atacă; iar în caz când legi speciale prevăd alte termene, se vor urma aceste termene.

În materie de faliment, art. 86 din codul de faliment (legea XVII:1881) prevede că recursul contra decisului trebuie înaintat în trei zile dela înmanuare.

Existând termen de recurs în materia specială falimentară, urmează a se avea în vedere acest termen, nu numai în cazul special prevăzut de acest text, ci și în recursul ce s'ar face, ca în speță, pe temeiul art. 103, pr. civ.

În vedere că în speță decizia a fost comunicată la 24 August 1929, după cum nu se contestă nici de recurentă și recursul a fost introdus la 20 Septembrie 1929, adică după termenul de trei zile prevăzut de lege, de unde rezultă că incidentul de tardivitate este fondat, așa că recursul urmează a fi respins ca tardiv.

(Cas. III, Dec. 360 din 27. II. 1930).

Admis incidentul de tardivitate în recursul

făcut de societatea de gaz metan, prin dl. avocat L. Oanea, contra dec. C. Ap. Tg.-Mureș, în proces cu Soc. de gaz ungară, prin dl. avocat I. Vancea. Preș. St. Mladoveanu).

Imprumut comercial în monedă străină. Plata în moneda țării. Achitare posterioară scadenței. Se face după valoarea din momentul plății, nu a scadenței.

Potrivit art. 326 alin. II cod. com., dacă în contract este vorba de valori în cont sau de vreun gen de monedă, care nu este în circulație în locul executării, plata se va face în moneda țării, după cursul cotel în locul executării la data scadenței, în afară de cazurile când plata s'a stipulat cu cuvintele „în natură”, „efectiv” sau cu alte expresii asemănătoare acestora într'un anumit gen de monedă.

Deși acest text stabilește principiul în privința datoriiilor plătibile în țară în valută străină, că la plata acestora este a se lua ca bază cursul înregistrat la data scadenței, acest principiu nu-și poate avea aplicațiunea decât în cazurile când debitorul și-a îndeplinit obligațiunea de plată la data scadenței.

Atunci însă când o asemenea datorie nu se achită în ziua scadenței, cursul zilei de scadență prevăzut în art. 326 citat, nu se mai poate lua drept bază, deoarece în atari cazuri, debitorul fiind în întârziere cu plata, trebuie să suporte și riscurile provenite din neexecutarea la timp a obligațiunei de plată, prin urmare și diferența de curs, consecința naturală a culpei rezultată din neexecutarea în termen a obligațiunei luate.

În asemenea condițiuni Curtea de Apel obligându-l pe recurent la plata coroanelor cehe în lei după cursul în vigoare în Arad la data plății efective, iar nu a scadenței, a făcut o justă aplicațiune a art. 326 cod. com. și a normelor de drept așa că motivul de casare devine nefondat.

(Cas, Dec. 409 din 7 Martie 1930).

Lucruri mobile lăsate în comision. Instrăinare. Refuz de a le restitui. Crima de sustracțiune frauduloasă. Art. 335 și 358 c. penal trans.

În fapt: Inculpata având în comision niște lucruri mobile, le vinde unei alte persoane și la cererea părții vătămate de a le restitui, refuză.

În drept: Elementele constitutive ale crimei pedepsite de art. 355 și 358 c. p. trans., sunt: 1. Insușirea sau instrăinarea pe nedrept a unui lucru mobil străin; 2. obiectul să fi fost lăsat în posesiunea sa sau lăsat în comision; 3. refuzul de a-l restitui celui îndreptățit; 4. intențiunea frauduloasă (animus deliquendi).

Întrucât, din cercetarea pricinei se constată că mobilele au fost lăsate în comision inculpatei, că deși știa că nu-i aparține, totuși, le-a vândut unei alte persoane, încasând o sumă mai mare, inculpata s'a făcut culpabilă de delictul pedepsit de art. 355 și 358 c. p. transilv. și trib.-chiar cu aplicațiunea art. 92 (circ. atenuante) a dat o pedeapsă

legală, cinci ani de reclusiune.

(C. Ap. Braşov s. I, şedinţa dela 26 Oct. 1928).

Revendicare. Oponere de către părât a dreptului rezultat din improprietărea după legea agrară.

Neexaminarea ei. Omisiune esenţială.

Potrivit dispoziţiunilor legii agrare pentru Transilvania, terenurile dobândite prin improprietăre se predau improprietarilor libere de orice sarcini şi în plină proprietate.

Dacă recurenţii ar fi putut dovedi că în adevăr ei au fost improprietaţi cu terenul în litigiu, ei aveau în acest caz un drept mai tare de cât al reclamantilor şi ca o consecinţă a acestei situaţiuni părătii nu mai puteau fi obligaţi a preda reclamantei imobilul în litigiu pe motivul că deţin fără drept terenul în litigiu.

Deci apărarea recurenţilor fiind de natură a schimba soluţia dată, Curtea de Apel a procedat greşit când n'a dat părătilor azi recurenţi posibilitatea de a-şi dovedi această apărare care era esenţială în soluţionarea litigiului şi deci din acest punct de vedere motivul de casare fiind întemeiat, recursul urmează a fi admis, fără a mai fi necesară examinarea celorlalte motive şi a se casa cu trimitere la aceiaşi instanţă de apel, decizia atacată cu recurs, pentru o nouă judecată.

(Cas. I, Dec. 1701 din 7 Iulie 1930).

Minori. Intreţinere, cheltueli necesare. Incuviinţarea autorităţii tutelare. Înţelegerea, în această privinţă între părinţii copilului minor nelegitim. Trebuie aprobată de autorităţile tutelare.

Conform par. 113 din legea tutelară, în privinţa spuselor necesare pentru creşterea şi educaţiunea minorului trebuie să se ceară incuviinţarea autorităţii tutelare, iar potrivit par. 170 c. c. a., părinţii sunt liberi să se înţeleagă între dânşii în privinţa întreţinerii, educaţiunii şi stabilirii copilului nelegitim; un asemenea acord însă nu poate să aducă vreun prejudiciu drepturilor copiilor.

Din aceste texte de lege rezultă că orice tranzacţiune între părinţii minorului nelegitim cu privire la întreţinerea şi educaţiunea copilului, este nulă dacă e făcută fără aprobarea autorităţii tutelare şi e nulă chiar cu aprobarea acestei autorităţi dacă se constată că e făcută în prejudiciul minorului care nu poate fi ţinut de aceste tranzacţiuni.

Prin urmare în speţă acţiunea fiind pornită de minora reprezentată prin mama sa contra părâtului care este tatăl său natural, pentru majorarea pensiei alimentare fixată la suma de 120 lei lunar prin tranzacţiunea încheiată între mama sa şi tatăl său în anul 1921, urmează că acea tranzacţiune nefiind opozabilă reclamantei cu atât mai mult cu cât ea nici n'a fost aprobată de sedria orfanală, instanţa de apel era obligată să ia în conţetare această acţiune şi să stabilească dcă suma de 120 lei lunar mai corespunde scopului pentru care a fost fixată prin zisa tranzacţiune, ţinându-se seamă de condiţiunea socială a minorei cum şi

de condiţiunile vieţii de astăzi în raport cu deprecierea valutară a leului dela 1921, când a intervenit tranzacţiunea şi până în prezent.

Intrucât instanţa de apel a respins acţiunea numai pe motivul că, faţă de zisa tranzacţiune, o majorare a pensiei alimentare este inadmisibilă considerând-o astfel inatacabilă chiar dacă s'ar stabili că atinge drepturile minorei recunoscute prin lege, prin aceasta a violat dispoziţiunile par. 170 c. c. a. astfel că motivul de casare este fundat şi deci recursul urmează a fi admis, casându-se hotărârea instanţei de apel, cu trimitere.

(Cas. I, Dec. 1745 din 11 Iulie 1930).

Viol. Violenţă. În ce constă? Nu se cere să existe leziuni.

Prin violenţă, elementul constitutiv al crimei de viol, se înţelege forţa fizică care constă în orice act din partea cuiva, prin care victima este adusă într'o stare de a nu putea împiedeca desăvârşirea actului.

Dacă în mod obişnuit violenţa fizică exercitată asupra cuiva, lasă urme vizibile — leziuni corporale, — din lipsa unor asemenea leziuni însă nu se poate conchide la inexistenţa violenţei, după cum susţine instanţa de fond, căci ceea ce o caracterizează este că actul de constrângere executat să fi fost în împrejurările cauzei şi cari variază dela speţă la speţă, de aşa natură încât să anihileze voinţa victimei, făcând-o astfel imposibilă de a împiedeca desăvârşirea actului.

Prin urmare, întrucât în speţă este stabilit că acuzatul prin surprindere a lovit pe lezata în piept şi trântind-o pe o canapea a imobilizat-o acolo apucându-i mâinile şi picioarele, că lezata era suferindă de furuncul, fiind operată în chiar timpul când s'a petrecut, ceea ce evident i-a micşorat puterea de rezistenţă, fiind îndeobşte cunoscut ce mari dureri produc furunculile în regiunea corpului unde se ivesc, şi cum lezata le avea chiar la subţioară, mâinile ei nu mai puteau dispune de forţă pentru a putea împiedeca faptul, împrejurare desigur bine cunoscută de inculpat în calitate sa de medic; faptele fiind astfel stabilite, în împrejurările arătate, nu se poate admite că lezata a avut putinţa de a se apăra şi deci că lezata consimţind numai, acuzatul a putut comite faptul, cum în mod eronat a judecat instanţa de fond, ci este a se hotărî că faptul săvârşit de acuzat intruneşte pe lângă elementele recunoscute de instanţa de fond şi elementul constitutiv al violenţei cerut pentru existenţa infracţiunii prevăzută de art. 323 pct. I. c. p. şi calificată conform art. 235 p. II, c. n., constatat fiind că faptul s'a comis asupra lezatei, aflându-se în tratamentul medical al inculpatului.

(Sas. II. Dec. Nr. 839 din 18 Febr. 1930).

Testament verbal. Declaraţia testatorului că, aceasta este voinţa lui. Poate reeşi din orice declaraţiuni identice. Constatarea ei chestie de fapt.

Potrivit dispoziţiunilor din art. XV legea XVI din 1876 pentru validitatea unui testament verbal

oral, printre alte condițiuni se arată că este necesar ca testatorul să-și exprime în mod clar prin viu graiu în prezența a patru martori dispozițiunile sale de ultimă voință, cum și să arate că voința lui este ca acele dispozițiuni să constituie testamentul său verbal.

Această declarațiune însă, poate fi făcută prin orice expresiune din care să rezulte în mod neîndoelnic că testatorul a avut intențiunea de a face testament verbal, iar nu numai prin expresia „că voința lui este ca acele dispozițiuni să constituie testamentul său verbal“.

Chestiunea de a se ști dacă din declarația testatorului: „că așa să rămâe și după moartea sa, după cum a orânduit, fiind încă în viață, conține o declarație similară cu aceia pretinsă de textul de lege suscitată și că din ea rezultă în mod neîndoelnic că testatorul a avut intențiunea de a face un testament verbal, este o chestiune de suverană apreciere a instanțelor de fond, care ca atare scapă cenzurii Curții de Casație.

(Cas. I, Dec. 1635 bis din 30 Iunie 1930).

Notari publici. Post vacant. Completare. Cum se face. Aplicațiune.

În conformitate cu dispozițiunile art. 1 și 6 din legea XXXV din 1874, despre notarii publici, lege menținută în vigoare prin art. 137 din Constituție, postul de notar public se completează de către Ministerul de justiție pe cale de concurs, urmând ca solicitorii să se adreseze cu petițiile, însoțite de actele necesare, către Baroul Notarial, în circumscripția căruia este postul solicitat, care după ce își dă avizul său asupra petițiilor intrate înăuntrul termenului fixat, înaintează raportul său motivat, însoțit de toate petițiile Ministerului de justiție, în termen de 15 zile, după expirarea termenului de concurs.

Din aceste texte de lege rezultă în mod neîndoios că deși numirea notarilor publici se face de către Ministerul de justiție, totuși acest drept conferit prin lege nimitului Minister, nu este un drept a cărui exercitare să nu fie îngăduit prin nici o dispozițiune legală, ci din contra exercitarea lui este subordonată prescripțiilor substanțiale prevăzute de art. 6 din legea XXXV din 1874, așa că o numire făcută de Minister fără respectarea acestor formalități nu poate avea caracterul unei numiri făcute în conformitate cu prevederile legii și în consecință nu poate fi considerată ca legală.

Rațiunea pentru care legiuitorul a prevăzut concursul și avizul Baroului Notarilor publici, este ca completarea postului de notar public, dată fiind importanța atribuțiilor ce-i sunt încredințate, să nu se facă în persoana celui dintâi petiționar, ci să se aștepte și alte cereri pentru ca din concursul a cât mai multora și luându-se și avizul Baroului Notarial respectiv, ca forul competent să dea referințe asupra solicitorilor, Ministerul ca singur examinator și apreciator, să aibă la îndemână toate elementele pentru a putea face o cât mai temeinică selecțiune.

Deși este adevărat că legea XXXV din 1874 despre notarii publici, nu prevede pentru transferări formalitatea concursului și a avizului Notarilor publici, totuși nu este mai puțin adevărat că o numire care s'a făcut ab origine fără respectarea formalităților substanțiale prevăzute de lege în mod expres, și ca atare ilegală, nu poate deveni legală prin transferare pentru cari legea nu prevede nici o formalitate, căci a admite teoria contrară, ar însemna să se lase drum liber abuzului și arbitrarului administrativ, eludându-se astfel dispozițiunile clare și precise ale legii, cu privire la numiri.

Din deciziunea Ministerială a cărei anulare se cere prin acțiunea de față, rezultă în mod neîndoios că Ministerul a anulat numirea intimatului de azi pe motiv că la numirea lui nu s'au respectat formalitățile prevăzute de art. 6 din legea notarilor publici în vigoare în Transilvania, iar simplul fapt că în corpul deciziunii este trecut numărul deciziunii de transferare nu este de natură a duce la netemeinicia acțiunii pe motiv că s'a anulat deciziunea de transferare pentru cari legea nu prevede nici o formalitate, iar nu deciziunea de numire.

Astfel fiind, Curtea de Apel a comis un exces de putere și a violat art. 6 citat, când a admis acțiunea intimatului, așa că recursul fiind fondat, urmează a fi admis.

(Cas. III, Dec. 465 din 18 Martie 1930).

Testament public. Dezavuarea și contestarea lui decăt martorii testamentari. Invaliditatea testamentului, deși notarul public care l'a autentificat, adeverește testificarea lui.

Potrivit jurisprudenței constante dacă martorii de afacere care au participat la facerea testamentului desavuează și contestă formalitățile adevărate în testamentul public, el e nevalabil deși notarul public care încă a fost ascultat ca martor, adeverește testificarea indusă pe testamentul public luat de dânsul.

De altă parte testamentul public fiind un act solemn, dovedirea îndeplinirii cerințelor legii nu poate rezulta decăt prin act, iar combaterea sau confirmarea probelor rezultate din act cu privire la îndeplinirea condițiilor de solemnitate, nu poate fi făcută decăt prin martorii testamentari și notarul public care a redactat și autentificat testamentul public a cărui validitate este în discuțiune.

Deci o dovadă pentru infirmarea sau confirmarea celor arătate în testament nefiind posibilă prin experți sau alți martori decăt cei mai sus arătați o atare probă este inadmisibilă și neconcludentă și deci în speță proba cu opinia experților sau depoziția altor martori decăt cei testamentari, nu puteau duce la o soluție mai favorabilă și nu constituia o probă nouă care să facă admisibilă o acțiune în reînnoire în sensul art. 263 pt. 11 și 12.

De asemenea față de jurisprudența constantă mai sus menționată și potrivit căreia dacă mar-

torii ce au luat parte la facerea unui testament public desavuează și contestă formalitățile adevărate în testament, testamentul public este nevalid chiar dacă notarul public ascultat ca martor confirmă atestările din testament, urmează că în speță fața de arătările martorilor testamentari pe baza cărora s'a invalidat testamentul, depozitia notarului public oricare ar fi fost ea, nu era de natură a duce la o soluțiune mai favorabilă cum se cere în mod categoric în punctul 11 și 12 ale art. 563 și deci acțiunea în reînnoire de proces a părților urma să fie respinsă, mai ales că părții nu și-au revocat nici recunoașterile de ce făcuse prin scriptul pregătitor.

(Cas. I, Dec. 1585 din 23 Iunie 1930).

Inzestrări imobiliare. Trebuiesc dovedite prin act scris. Raftune. Ordonanța Nr. 4420 din 1918 a guvernului maghiar.

Paragr. 1 din ord. Nr. 4420 din 918 dispune că pentru valabilitatea actului juridic prin care se înzestră imobilele, este necesar ca acest act să fie redactat în scris.

În sensul ordonanței, actul juridic este actul convențional referitor la înzestrarea imobilelor; convenția de înzestrare încheiată între părinte și copil constituie un act juridic în înțelesul ordonanței și ca atare, atunci când se referă la imobil este necesar să fie cuprins în scris pentru că în acest caz înzestratul își derivă dreptul său asupra imobilului din această învoială survenită cu ocazia căsătoriei și în scopul înzestrării.

Nu se poate obiecta că art. 1220 c. civ. austriac obligând pe părinți la înzestrarea copiilor, ca atare înzestrarea ar fi îndeplinirea unei obligațiuni legale și nu rezultatul unui act de voință, singurele care cad sub prevederile ordonanței, pentru că pe lângă că legea nu conferă copilului de cât un drept de creanță de a fi înzestrat din averea părinților, iar nicidecum un drept de proprietate asupra imobilelor părintelui înzestrător, dar tot legea prevede ca înzestrarea să se facă potrivit averii părinților, putând la caz de refuz sau pentru complectare să-i acționeze la judecată, încât în atare împrejurări rezultă clar că fără a înceta să fie obligație legală, „în concreto” însă, adică traducerea în fapt a acestei obligațiuni, este un act convențional și de voință care ca atare intră în prevederile ordonanței.

Prin urmare, atunci când înzestrarea are de obiect imobile, această înzestrare spre a fi valabilă, trebuie să fie cuprinsă în act scris.

Dealtminteri dacă ordonanța cere act scris în caz de înzestrare de imobile, ea a făcut aceasta în scop de ocrotire spre a se evita un consimțământ pripit și necugetat așa că și din acest punct de vedere nu se vede nici o rațiune de a face distincție între înzestrare și alte acte juridice ca vânzare, schimb, la care rezultat conduce și termenii generici ai ordonanței care nu face nici-o distincțiune.

(Cas. I, Dec. 1586 din 23 Iunie 1930.)

Datorie față de o bancă. Garantarea ei cu averea unei persoane necomerciante. Operație comercială. Răspunderea solidară a garantului și a debitorului principal.

În fapt: Curtea de apel constată din actele dela dosar că pârâta a garantat cu averea ei personală datoria pe care o avea defunctul său soț la Banca Albina, sucursala din Cluj, datorie rezultată din diverse operațiuni de credit, efectuată de numita bancă, față de soțul care era comerciant. Curtea de apel a decis că, această garanție este civilă și subsidiară și reclamanta numai dacă nu se îndestulează din succesiunea def., poate să se adreseze intimatei.

Înalta Curte n'a confirmat acest mod de a vedea al instanței de fond.

În drept: În conformitate cu dispozițiunile art. 259 alin. 2 din cod. de comerț ardelean, o asemenea datorie, ca cea din speță, este considerată ca fiind comercială și prin consecință, contractul de garanție al unei astfel de datorii este și el de natură comercială.

După principiile codului de comerț ardelean, garantul unei datorii comerciale, este dator și solidar răspunzător cu debitorul principal; iar în conformitate cu art. 269 acelaș cod, creditorul este în drept ca pentru creanța sa, să atace după alegerea sa, fie pe toți debitorii solidari, fie numai pe unul.

Față de cele mai sus expuse, rezultă că numai prin exces de putere și violarea textelor mai sus expuse. Curtea de apel a respins ca prematură acțiunea recurentei de azi, care pentru realizarea creanței sale avea dreptul să intenteze acțiune, în acelaș timp, atât contra moștenitorilor direcți, cât și contra intimatei din recurs, în calitate de garantă solidară a unei datorii comerciale.

(Cas. III, Dec. 622 din 11 Aprilie 1930).

Faliment. Anularea actelor făcute în urma încetării plăților. Nu se cere ca aceste acte să fie întocmite cu concursul activ al falitului.

Din dispozițiunile art. 27 al. 3 din legea falimentară ungară rezultă, că pentru anularea actelor făcute în urma încetării plăților, nu se cere concursul activ al falitului, la întocmirea actelor, fiind suficientă starea de pasivitate, astfel încât numai prin violarea legii. Curtea de apel a hotărât contrariu.

În speță, fiind constatate împrejurările invocate înaintea instanței de fond, și anume: sinuciderea debitorului, efectuarea de execuții asigurate asupra succesiunii și convocarea prin ziar a creditorilor la tocmeală, condițiunile esențiale ale încetării plăților erau dovedite și dar numai printr'o eroare gravă de fapt, Curtea de apel a stabilit, că nu există încetarea plăților.

Conform art. 27 alin. 3 din legea falimentară ungară, creditorul este presupus că are cunoștință despre încetarea plăților și lui îi incumbă sarcina de a dovedi că nu a avut cunoștință despre înce-

tarea plăților, pentru a apăra actul de anulabilitate.

Prin urmare, în speță, Curtea de apel, hotărând că recurentul trebuia să probeze că creditoarea a avut cunoștință despre încetarea plăților, a răsturnat sarcina probației și a săvârșit o violare de lege.

(Cas. III, Dec. 623 din 11 Aprilie 1930).

Cheltueli de judecată. Ce pot cuprinde. Aplicațiune.

În conformitate cu dispozițiunile art. 425 pr. civ. ardeleană, partea care pierde procesul va fi obligată să restituie cheltuelile părții câștigătoare, întrucât instanța le socotește necesare în scopul valorificării dreptului sau pentru apărare, fără considerare, dacă cheltuelile s'au ivit înaintea instanței sau în afară de instanță.

În speță, Curtea de apel constată în fapt că soluționarea procesului s'a târăgănit din cauza relei credințe a recurentului, care a afirmat lucruri inexistente și a invocat pretinse scrisori cari se văd a fi false.

Aceste constatări fiind făcute în conformitate cu piesele aflate la dosar și întrucât nu au fost atacate pentru eroare grosieră de fapt sau denaturare de acte, nu sunt cenzurabile de această înaltă Curte.

Astfel fiind, Curtea de apel a făcut o bună aplicațiune a art. 426 pr. civ., când a obligat pe recurent la suportarea cheltuelilor ivite înaintea primei instanțe și apel și nici nu a violat art. 427 pr. civ., deoarece acest text de lege nu are aplicațiune în speță, întrucât, precum s'a arătat mai sus, recurentul, deși a recunoscut la prima dezbateră temeinicia acțiunii intimatului, totuși prin reaua sa credință a târăgănit procesul, producând cheltueli.

(Cas. III, Dec. 695 din 2 Mai 1930).

Act de compromis. Arbitru ales. Refuzul sau imposibilitatea lui de a exercita judecata. Drepturile părții adverse în cazul când se refuză alegerea altui arbitru.

Potrivit art. 771 proc. civ. din Ardeal, dacă arbitru ales de părți prin actul lor de compromis moare sau din altă cauză nu poate exercita judecarea, ori refuză îndeplinirea obligațiunei ce și-a luat, partea își va exercita din nou dreptul de alegere, și poate fi somată să-și exercite acest drept, iar conform art. 772 proc. civ. dacă partea somată legal să aleagă arbitru, nu satisface somației, partea care a somat, poate să ceară la instanța ordinară ca acestea să numească arbitru în locul adversarului.

Din aceste dispozițiuni rezultă că, ori de câte ori o parte nu-și numește arbitru, deși a fost somată în regulă, sau arbitru ales refuză de a îndeplini funcțiunea de arbitru, adversarul care și-a ales arbitru este în drept să ceară Tribunalului ordinar numirea arbitrului în locul părții.

În asemenea situațiune, Curtea de apel sta-

bilind în fapt că, Tribunalul de arbitri nu s'a constituit din cauză că arbitrii aleși au refuzat primirea însărcinării, prin o justă aplicare a art. 771 ctat a statuat că intimatul era în drept să ceară tribunalului numirea unui arbitru pentru recurent.

(Cas. III, Dec. 799 din 16 Mai 1930.)

Cereri de reviziune. Inadmisibilitatea lor după o lună dela punerea în aplicare a legii din 1926 pentru Curtea de Casație.

În conformitate cu art. 79 din legea înaltei Curți de Casație, sentințele, deciziunile și încheierile date după promulgarea acestei legi (19 Decembrie 1925) de către o a doua instanță, Tribunal sau Curtea de apel, în orice procedură litigioasă sau grațioasă, sunt desăvârșite din momentul comunicării lor și nu pot fi atacate decât cu recurs în Casație, afară de excepțiunile prevăzute de art. 525 și 550 din proc. civ. ardeleană.

Art. 82 din aceeași lege, tranșând expres și în mod special cazul cererilor de reviziune ce se vor introduce și după data promulgării legii de unificare a Curții de Casație, dispune imperativ că, aceste cereri nu vor fi privite drept cereri de recurs în Casație, decât numai timp de o lună dela promulgarea legii din 19 Decembrie 1925, adică până la data de 19 Ianuarie 1926.

Așa fiind și întrucât în speță cererea recurentului atât ca titlatură cât și ca conținut, constituie o cerere de reviziune în sensul dispozițiilor din proc. civ. ard. și este introdusă la 18 Aprilie 1927, adică după termenul prevăzut de art. 82 sus citat ea este inadmisibilă și urmează a fi respinsă ca atare.

(Cas. III, Dec. 684 din 1 Mai 1930).

Acțiune cambială. Nu este supusă regulilor din legea accelerării, ci celor respective din pr. c. Ardeal. Aplicație cu privire la apelurile cambiale.

În conformitate cu dispozițiunile art. 53 din legea pentru accelerarea judecăților, această lege nu se aplică materiilor pentru care prin legi s'a instituit o procedură specială, decât în măsura în care și sub regimul procedurilor anterioare acestei legi, se complectau prin dispozițiunile dreptului comun.

Codul cambial din Transilvania este o lege specială, având reglementată o procedură specială; în asemenea situațiuni, potrivit citatului text de lege, în această materie, nu se aplică dispozițiunile legi accelerării judecăților.

În conformitate cu dispozițiunile art. 619 pr. civ. Ardeal, în procedura mandatului de plată cambial, întrucât din acest titlu nu urmează altfel, vor fi normative înaintea Tribunalului: normele de procedură pentru tribunale, iar înaintea judecătorilor de ocoale acelea pentru judecătoriile de ocoale.

Potrivit art. 503 din aceeași procedură, instanța de apel poate reforma sentința primei instanțe numai întrucât părțile au cerut modificarea

ei. Intre limitele cererii și contra cererii de apel instanța de apel va decide și în chestiunile care nu au fost desbătute sau soluționate înaintea primei instanțe, iar art. 505 din același cod, prevede cazurile când instanța de apel poate scoate din vigoare, din oficiu, sentința primei instanțe în partea neatată cu cerere și contra cererii de apel și anume: dacă în procedura primei instanțe: 1) vreuna din părți n'a avut capacitatea procesuală sau reprezentantul său legal a fost omis ori nu s'a justificat; 2) în locul vreunei părți a procedat un al treilea fără mandat și în fine 3). una dintre părți a citat pe adversar ca având domiciliul necunoscut, deși cunoștea acel domiciliu, ori ca necunoscuți pe erezii cunoscuți de parte; că aceste lipsuri se pot acoperi și prin ratificarea făcută la instanța de apel.

Deși este adevărat că lipsa condițiilor esențiale ale unei cambii pot fi observate chiar și din oficiu, fără ca părțile să se fi plâns în această privință, pentru a se vedea dacă este locul ca părțile să uzeze de această cale excepțională și rapidă a mandatului de plată cambial, totuși chiar și în acest caz asemenea constatări trebuiesc puse în discuțiunea părților pentru a-și putea formula eventualele apărări respective obiecțiunii.

(Cas. III, Dec. 791 din 14 Maiu 1930).

Contracte scrise. Semnarea lor de toate părțile constituie o condiție esențială de valabilitate.

În conformitate cu dispozițiunile art. 884 c. civ. austriac o condiție esențială pentru validitatea contractului scris, îl constituie semnarea lui de către toate părțile contractante, fără de care el nu poate avea efect în privința acelor părți care nu l-au semnat.

În specie, instanța stabilind în urma examinării contractului de vânzare dela dosar, că acesta consitue „un document scris” în sensul ordonanței din 1918 a guvernului ungar, și deși constată că acest contract nu poartă decât semnătura uneia din părți — a părâtului — totuși instanța conchizând în asemenea condițiuni că actul de vânzare produce efectele sale pentru toate părțile contractante, chiar și cele care nu au semnat actul, urmează că ea a violat dispozițiunile art. 884 c. c. austr. și în consecință motivul de casare apare întemeiat urmând a se admite recursul fără a mai intra în discuțiunea celorlalte motive de casare.

(Cas. I. Dec. 1221 din 5 Maiu 1930).

Copii naturali. Invoirea părinților asupra întreținerii, creșterii și îngrijirii lor. Invoială care nu poate știrbi drepturile lor.

Paragraful 178 c. c. austriac prevede formal, că părinții sunt liberi să se invoiască între ei asupra întreținerii, creșterii și îngrijirii copilului natural, însă o asemenea invoială nu poate știrbi drepturile copilului.

Art. 113 al. 13 din legea XX din 1877 arată că operațiunile juridice prin care minorul s'ar vedea

obligat, fără contra obligație, sau ar renunța la drepturi fără obligațiuni reciproce, nu sunt obligatorii pentru minori, chiar dacă au aprobarea instanțelor tutelare.

Din combinațiunea acestor texte rezultând că, tranzacțiunile încheiate de mamă și tată, pentru întreținerea copilului lor natural, aprobate chiar de instanțele tutelare, nu sunt obligatorii față de minor dacă acesta dovedește că, printr'insa drepturile sale au fost știrbite sau că ea cuprinde o renunțare la astfel de drepturi; urmează de aci că instanța judecătorească atunci când se opune minorului o atare tranzacțiune este ținută să examineze conținutul, pentru a stabili dacă într'adevăr aduce o atingere drepturilor minorului sau dacă ea constată o renunțare din partea minorului la drepturile sale, în care caz tranzacțiunea încetează a-și produce efectul.

În speță instanța de fond în loc să cerceteze valabilitatea tranzacțiunei din acest punct de vedere, se mărginește a respinge acțiunea prin care intimata fostă minoră tindea la anularea acțiunei din 1921, și tot odată la majorarea pensiei alimentare dela 200 lei lunar cât fusese fixat prin sentința Nr. 3931 din 920 la 500 lei lunar, pe simpla considerațiune că tranzacțiunea fiind încheiată în mod valabil și aprobată de instanța tutelară, reclamanta nu mai are posibilitatea să ceară modificarea quantumului și a modalității de plată a pensiei alimentare care prin zisa tranzacțiune au rămas definitiv stabilite.

(Cas. I Dec. 1012 din 27 Martie 1930).

Pensie alimentară datorită soției. Asigurarea ei. Cum poate avea loc. Aplicațiune

Din dispozițiunile pragrafului 90 din legea matrimonială, la cererea femeiei, bărbatul, este îndatorat a da asigurarea pentru întreținere, de unde rezultă că pentru a se asigura plata pensiei alimentare și nu numai atât, dar pentru a se asigura această plată la timp, soțul este obligat la cererea soției, să consemneze o sumă în numerar, fixată de instanța competentă, reprezentând suszisa garanție, sau să garanteze suma astfel fixată de instanță. Numai în cazul când soțul deși obligat de instanța de judecată, nu depune garanția, soția este în drept a cere orice altă garanție, întru asigurarea plății pensiei alimentare.

Prin urmare, în speță, întrucât soția recurentă n'a urmat această procedură, căci n'a cerut instanței de a obliga pe soț să depună o sumă fixă — un capital — pentru asigurarea plății pensiei alimentare de 2000 lei lunar, ci a cerut direct prenotarea dreptului ipotekar pentru pensie alimentară de 2000 lei lunar, deci pentru o sumă nefixă cantitativă asupra averii imobiliare a soțului, cu drept cuvânt Tribunalul a respins cererea, fără însă ca prin aceasta să se fi stins dreptul soției isvorât din par. 90 din legea matrimonială.

(Cas. I, dec. 629 din 14 Februarie 1930.)

» FRIGIDAIRE «

**Mai rece ca gheața
Mai eficient ca gheața
Mai sănătos ca gheața**

Frigul pentru nevoile casnice,
comerciale și industriale pro-
dus în mod automat pe cale
electrică. Pentru demonstrații
vă stă cu plăcere la dispoziție

AUTOMECHANICA S. A. CLUJ

**Strada Regina Maria Nr. 10
Calea Dorobanților Nr. 18**

Reprezentanța generală:

Leonida & Co. S. A. din București

„Auto-Mecanica” S^ocietate Anonimă

Depozit de cauciucuri.
Piese de schimb și accesorii
Str. Reg. Maria 10
Telefon 2-16
(Cluj)

**Reprezentanța
generală:**

Garaje, benzină și ulei.
Atelier de reparații
Cal. Dorobanților 18.
Telefon 4-89
Cluj

Leonida & Co. București

Reprezentant al automobilelor

Chevrolet, Cadillac, La Salle, Pontiac și Oakland
renumitele uzini a lui General Motors